ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3527 — ՇԱԲԱԹ 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1883 — Ն. Տ. 19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1883

ՊԱՅՄԱՆ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար Թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ.
երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զեղչ սակարկութիւն կը մնայ։

ՄԱՅԿ

ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՅՄԱՆ

Գուրս. փոցած թղթերուց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր — Տնօրէնին պիտի ուղղուի Կ. Պոլիս Բեյօղլու փայտ եօղունը, Շարդ Զարչըսը թիւ 33 Մասիսի դրատնեակը։

Հանրագրեր ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Ձգուած նամակ, օգուտս, եւայլն եւս չեն արուիր։

30 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՆԱՊԱՋՕՐԵԱՅ — 30 ՓԱՐԱԶ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

Նախարարաց խորհուրդն երէկ արտասովոր նիստ մ'ըրաւ ընդ նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ Եպարքոսին։ Կը կարծուի թէ խորհրդակցութեանց նիւթը ներքին բարենորոգմանց խնդիրն էր։

—

Գերմանական դեսպան Պ. Բասովից և Ռուսական դեսպան Պ. Տը Նելիտոֆ՝ երէկ Բ. Դուռն երթալը Նելիտոֆ՝ տեսակցեցան Մեծ Եպարքոսով՝ տեսակցեցան Մեծ Եպարքոսով Բարձր. Սայիտ փաշային և արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

—

Վագըթ կը ծանուցանէ թէ Արտաքին գործոց Նախարարութիւնն՝ Օսմ. Թղթատարական վարչութեան և Ֆրէսնէի ընկերութեան միջեւ ծագած վէճին նկատմամբ Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականաց տուած վճիռը Ֆրանսական դեսպանատան հաղորդելով՝ խնդրեր է որ Ֆրանսական հիւպատոսարանին մէջ ի պահ դրուած դրամագրաները Օսմ. Թղթատարութեան յանձնուին իրենց տէրերուն տուելու համար։

—

Այս գիշեր Ֆրանսական բաքէ ընկերութեան շոգենաւով մայրաքաղաքս վերադարձաւ կայսերական խասս զօրաց ընդհ. հրամանատար Բէուֆ փաշա, ընդ Նմին ազգային ճարտար բժիշկ Տոքթ. Փէչտիմալճեան, որ վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Ն. Վսեմութեան ընկերակցած էր Գերմանիոյ ցուցարարին երթալու համար։

—

Ազրիանուպոլսոյ Նահանգին Նորընտիր դատական քննիչ (Ալիֆ Մուֆթիթիչի) Ազարէգեան Վսեմ. Սարգիս էֆէնտի երէկ իւր պաշտօնատեղին գնաց։

Ազարէգեան Սարգիս էֆէնտի, բազում տարիներէ ի վեր վարած կարեւոր և փափուկ պաշտօններուն մէջ ցոյց տուած յաջողակութեամբն և ստացած փորձառութեամբ տէրութեան ամենէն ընտիր և հմուտ պաշտօնատարներէն մին է, որ կը ընայ յոյժ արդիւնաւէտ կերպիւ շարունակել իւր նախորդին, Վսեմ. Բէրթեվ էֆէնտիի թողած պաշտօնը։

—

Պրուսայի կուսակալին և տեղւոյն Տէֆթէրտարին միջեւ ժամանակէ մ'ի վեր անհամաձայնութիւն ծագած լինելով, երկտական նախարարութիւնն երկտական խորհրդոյ անդամներէն մին Պրուսա զրկած էր այս վերջինին տումարները քննելու համար։ Ցիշեալ պաշտօնատարը մայրաքաղաքս վերադարձած լինելով՝ իւր տեղեկագիրը մատուցած է, յորմէ կը տեսնուի թէ, կ'ըսէ Մոնիթէօր, տումարներուն վիճակն յոյժ կանոնաւոր էր։ Տեղեկագիրը կը յարէ թէ կուսակալն իրաւունք չունէր երկտական գործոց միջամտելու, որոց միակ պատասխանատուն Տէֆթէրտարն է։ Երկտական նախարար Միւնիր փաշա՝ Մեծ Եպարքոսութեան նամակ մ'ուղղելով՝ կը յայտնէ թէ Տէֆթէրտարը կուսակալին չհնազանդած լինելուն համար եթէ պէտք է պաշտօնանկ լինել, կուսակալն եւս պէտք է որ պաշտօնանկ լինի իւր ձեռնհասութեան չպատկանած գործոց խառնուած լինելուն համար։

—

Արդէն ծանուցած ենք թէ վաղը Անգլիական հիւպատոս Էյրէս իւր պաշտօնատեղին հասած է։ Կ'երեւի թէ, կ'ըսէ Ֆար սիւ Պոսֆոր, Պ. Էյրէս նախ Բաղէշ գնացած է իրեն յանձնուած պաշտօնը կատարելու համար, բայց չէ կրցած միջամտել տեղական իշխանութեանց քով, վասն զի իւր ծերմանը վանայ գաւառին միայն կը վերաբերէր, մինչդեռ Բաղէշ, ինչպէս նաեւ Հէքեարի, այժմ զատ զատ կուսակալութիւններ են։ Կը ընայ լինել թէ Անգլիական կառավարութեան կողմէ սխալմամբ մ'եղած է, որ Վանայ նախորդ հիւպատոս Պ. Բիլէյթնի յանձնուած ծերմանին յենլով Բաղէշի մէջ կատարելիք պաշտօն մը յանձնած էր Պ. Էյրէսի, որովհետեւ Պ. Բիլէյթնի տրուած ծերմանին ժամանակ յիշեալ երեք կուսակալութիւնք մէկ կուսակալութիւն կը կազմէին։ Կ'ըսուի թէ Պ. Էյրէս Անգլիական դեսպանատան գրած է որ իւր պաշտօնը Բաղէշի և Հէքեարիի մէջ եւս ի գործ դնելու համար նոր ծերման մ'ստանայ։

—

Անգլիական դեսպան Լորտ Տըֆերին յառաջիկայ շաբաթ օրը, սեպտեմբեր 10/22, Մէսաժերի ընկերութեան Մարսիլիայէն մեկնող շոգենաւը նստելով սեպտ. 18/30 ին մայրաքաղաքս պիտի հասնի։

—

Իսթէրն Էքսբրէս կ'ըսէ թէ, թէպէտ Լորտ Տըֆերինի յանկարծական վերադարձը շատերուն զարմանք պատճառած է, սակայն Վսեմ. դեսպանը մայրաքաղաքէս մեկնած ժամանակ արդէն որոշապէս ծանուցած է եղեր թէ սեպտ. ամսոյ մէջ պիտի վերադառնար։

—

Արքունի զինուորական վարժարանին նոր հիմնադրին համեմատ Ֆրանսերէն, Գերմաներէն և Ռուսերէն լեզուներն այսուհետեւ պիտի ուսուցուին և ասոնցմէ զէթ մին ստիպողական պիտի լինի սպայակոյտի յատկացեալ սպայից։ Սթամպուլ զարմացմամբ կը ծանուցանէ թէ ուսանողաց մեծ մասը Ռուսերէն լեզուն ընտրեր են։

—

Թայմզ իւր սեպտ. 11 թուոյն մէջ հետեւեալ հատուածը կը գրէ Արաբերէն էլ—ձեվայիպ լրագրին տնօրէն Սելիմ Ֆարիս էֆէնտին Լոնտրայէն մեկնելուն առթիւ, «Էլ—ձեվայիպ լրագրոյ տնօրէն Սելիմ Ֆարիս էֆէնտի կիրակի առաւօտ Լոնտրայէն մեկնեցաւ Կ. Պոլիս վերադառնալու համար։ Սելիմ էֆէնտի, որ Անգլերէն լեզուն գիւրաւ կը խօսի, եօթն շաբաթ Անգլիա բնակած ժամանակ՝ մեր նախարարաց ոմանց և մեր ամենէն նշանաւոր քաղաքագիտաց Թուրքիոյ նը-կատմամբ ունեցած տեսութիւնները ճանչելու բազում նպաստաւոր առիթներ ունեցաւ։ Ցուսալի է որ այն Օսմ. պետական մարդիկ, որք Թուրքիոյ արտաքին աշխարհավարութիւնն ստանձնած են, օգուտ պիտի քաղեն այն տեղեկութիւններէն ու փորձառութենէն, զորս Սելիմ էֆէնտի ստացած է»։

Արքունական վասէթայի թիճարէթ Զոգենաւը քանի մը հարիւր Զէրքէզ գաղթական առնելով երէկ իրիկուն մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ ի միջերկրական ծով։

—

Ֆրանսական կառավարութիւնը՝ Պէրութի և Սուրիոյ ծովեզերքներէն գնացող ուղեւորաց և վաճառաց համար Միջերկրական ծովու Ֆրանսական նաւահանգիստներուն մէջ հաստատած քարանթինան վերուց և միայն 24 ժամու բժշկական քննութիւն մը հաստատեց։

—

Մոնիթէօր Օրիանթալ կը ծանուցանէ թէ Իսկիւտարի մէջ Թիֆոյ ծագած է, և թէ արդէն քանի մը մարդիկ մեռած են այս հիւանդութենէ։

—

Ֆլորիոյ ընկերութեան Էնկատտի շոգենաւն, որ Սքանցիորա կղզւոյն ծովեզերաց վրայ խրած էր, Սէլանիկի Օսմանեան Իսմայիլ անուն պահակ շոգենաւին և իտալական Բարիտոյ մարտանաւին օգնութեամբ ազատեցաւ։ Իսմայիլ շոգենաւը խրեալ շոգենաւին ուղեւորներն առնելով Սէլանիկ տարած է։ Իսկ Էնկատտի շոգենաւն, որոյ բոլոր բեռները վնասուած են, Պիրէոն տարուած է։

—

Վագըթ ծանուցանելով թէ Սէլանիկի նահանգէն միւս հակասական լուրեր կուգան, կ'ըսէ թէ յիշեալ նահանգին այս միջոցիս ըստացած կարեւորութիւնն է որ առիթ կուտայ այս տեսակ հակասական զրոյցներու։ Օրինակի աղաղաւ կը լսուի թէ Ավրաթիհիսարի գաւառային մէջ այս օրերս կռիւներ պատահեր են։ Ցիշեալ լրագիրը կը գանգատի թէ Սէլանիկի պաշտօնական լրագիրն անկարեւոր թերթ մ'է և ֆոքմանի թելլըէ անուն և եթէ արժանի, զի օտարազգի թշնամեաց կողմէ թաքուն նը-պատակներով եղած հրատարակութիւններն հերքելու բնաւ փոյթ չտանիր։

—

Եգիպտացի վախճանեալ Մուսթաֆա Ֆազը փաշայի որդի Բրէնս Իպրահիմ փաշա, որ ժամանակէ մ'ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ Եգիպտոս վերադարձաւ։

—

Ֆար տիւ Պոսֆորէն առնելով ծանուցինք թէ դրամանենգութեան ամբաստանութեամբ բանտարկեալ Հելլենացիք պատգամաւորութիւն մ'անուանած էին, որ Ամէնք երթալով իրենց վիճակն Հելլենական կառավարութեան պիտի ներկայէր։ Ցիշեալ պատգամաւորութիւն վաղը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։ Նոյն ամբաստանութեամբ բանտարկեալ ուրիշ երեք ցոյներ ալ Օսմ. հպատակ լինելնուն համար չեն կրցած իրենց ազգակցաց ձեռնարկին յարիլ և հետեւապէս որոշեր են իրենց ազգականաց ձեռամբ հեռագիր մը ուղղել Մեծ Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշային և անոր գթութիւնն հայցել։ Ֆար տիւ Պոսֆորի խօսքին նայելով, ստորագրեալք այս հեռագրին մէջ կրսեն թէ 12 տարիէ ի վեր Բէրայի բնակիչք գիտէին Բէրայի ծածուկ ոստիկանութեան բանտարկեալ տեսուչներուն գործած անլուր ոճիրներն, ինչպէս նաեւ այն քաջալերութիւնները, զորս կարեւոր պաշտօններու գլուխ գտնուող պաշտօնատարք ոմանք կուտային անոնց։ Ցիշեալ պաշտօնատարք այս հեռագրին մէջ երիցս բացորոշապէս դրամանենգ ամբաստանուած են եղեր։

—

Մանչէսթէրի առեւտրական սենեակը բողոքագիր մ'ուղղեց Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան՝ ընդդէմ այն առեւտրական դաշնագրին որ Թուրքիոյ և Անգլիոյ միջեւ պիտի կնքուի, և որոյ հիմանց վրայ երկու տերութիւնք համաձայնած են արդէն։ Մանչէսթէրի առեւտրական սենեակը կը գանգատի թէ Անգլիական կառավարութիւնն առջի բոլոր սակագնէն սակագնոյն տեղ որոշ սակագներ դնելու հաւանած է առանց այս խնդրոյն մէջ ամենէն աւելի շահ ունեցող ակմբոյ կարծիքն հարցնելու։ Ցիշեալ սենեակն որոշած է այս խնդրոյս վրայ Անգլիոյ Լանքաշայր գաւառին մեծ վաճառականաց և գործարանատերաց կարծիքն հարցընել և յետոյ մեծ ժողով մը գումարել, որուն պիտի հրաւիրուի նաեւ Պոլսոյ Անգլիական ընդհ. հիւպատոս Պ. Բէնէ։ Լորտ Կրանվիլ հաւատաց թէ Մանչէսթէրի առեւտրական սենեակն իւր բողոքագրին մէջ խնդրուած բացատրութիւնները պիտի տայ։

—

Պուլղարական լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ վերջին օրերս Բ. Դրան և մայրաքաղաքիս Պուլղարական գործակատարութեան միջեւ խնդիր ծագեր է թէ պէտք է որ Պուլղարական գործակատարը թուրքերէն լեզուաւ թղթակցի արտաքին գործոց Նախարարութեան հետ։ Այս միջադէպ փակուեր է, Բ. Դուռը վերջապէս հաւանութիւն տուած լինելով որ Պուլղարական գործակատարն ըստ առաջնոյն ֆրանսերէն լեզուաւ թղթակցի։

—

Քոսովայի Օսմ. զօրաց ընդհանուր հրամանատարը կը հեռագրէ ներքին գործոց Նախարարութեան թէ Օսմ. զօրքերը վեց աւազակաց վրայ յարձակելով չորսը բռներ են, բայց երկուքը վիրաւորուած լինելով հանդերձ յաջողեր են փախչիլ։

—

Ինչպէս որ ծանուցինք, Եահեա էֆէնտի Զմիւռնիոյ ծովեզերքները մանր շոգենաւեր բանեցնելու համար ստացած մենաշնորհն անցեալ չորեքշաբթիէն ի վեր գործադրել սկսած է։ Ճոլի և Վիքթորիա ընկերութեան շոգենաւերը, զորս Եահեա էֆէնտի վարձած է, այն օրէն ի վեր Զմիւռնիոյ ծովածոցին մէջ կ'երթեւեկեն Օսմանեան դրօշակ պարզած։ Տեղական ընկերութեան մը կողմէ Եւրոպայէն բերել տըրուած երկու գեղեցիկ շոգենաւք, որ Զմիւռնիոյ և Քորտելիայի միջեւ կը բանեին, անգլիացի վաճառականի մը վաճառուած լինելով, այս վերջինն ուղած է ըստ առաջնոյն անգլիական դրօշակով բանեցնել զանոնք. սակայն տեղական իշխանութիւնք անոնց երթեւեկութիւնն արգիլեր են առարկելով թէ Եահեա էֆէնտիէն զատ ոչ ոք իրաւունք ունի Զմիւռնիոյ ծովածոցին մէջ մանր շոգենաւ բանեցնելու։ Զմիւռնիոյ ասկլիական հիւպատոսը բողոքած է այս արգելքին դէմ։ Իսթէրն Էքսբրէս կ'ըսէ թէ Եահեա էֆէնտիին ստացած մենաշնորհը ճշմարիտ յուզում մը պատճառած է Զմիւռնիոյ մէջ։ Այսպիսի մենաշնորհ մ'երբեք չհամաձայնիր դարուս գաղափարաց, ոչ ալ կայսերական կառավարութեան յառաջդիմական ձգտմանց հետ։

Զմիւռնիոյ զանազան նաւահանգիստներուն մէջ մանր շոգենաւուց երթեւեկութեան հաստատումը մեծ դիւրակեցութիւն ընծայած էր Զմիւռնիոյ ժողովրդեան, քանի մը կէտերու վրայ կալուածոց արժէքը բարձրացուցած, առեւտրական գործունէութեան շրջանակն ընդլայնած և երբեմն անմատոյց վայրեր գեղեցիկ բնակավայրերու փոխած էր։ Մինչեւ վերջին ժամանակներս ազատ մրցում մը կը լիներ մանր շոգենաւուց ընկերութիւններուն միջեւ, և ժողովուրդն օգուտ կը քաղէր անկէ։ Սակայն Եահեա էֆէնտիի ստացած մենաշնորհին առաջին արդիւնքը սա եղած է թէ, կը յարէ Էքսբրէս, երթեւեկութեանց գիները քառապատկուած են և հասարակութիւնը դանդաղ և անկանոն երթեւեկութեանց ենթարկուած է։ Բնականաբար Զմիւռնիոյ ժողովուրդը մեծապէս դրդռուած է մենաշնորհի ընկերութեան դէմ։

—

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ�houՔ

—

ԱԶԴ

Արեւելեան երկաթուղեաց տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ մայրաքաղաքիս շրջակայները բանող 24 և 25 թիւ կառախումբերն 1883 սեպտ. 8/20էն սկսեալ պիտի դադրին։ Ասոր հակառակ 26 թիւ կառախումբը մինչեւ Մագրի գիւղ պիտի բանի։ 26 թիւ կառախումբն Եէտի-Գուլէէն իրիկուան ժամ 2, 35 ին պիտի մեկնի և 2, 45 ին Մագրի գիւղ պիտի հասնի։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Այս սիւնակս հատած հեռագիրներ

Սոֆիա 18 սեպտ.

Ազգային ժողովն այսօր միահաղոյն Ալէքսանդր իշխանին յանձնեց իւր ուղերձն ի պատասխանի բացման ճառին։ Ուղերձը կ'ըսէ թէ ժողովն ուզելով գոհացնել Պուլղարիոյ վրայ դրուած պարտականութիւնները, մեծ ուշադրութեամբ պիտի քննէ այն խնդիրներ, որք իւր դումարման պատճառ եղած են։ Բաց ասոնցմէ կ'ազդէ զինչխանն որ Թրնովայի սահմանադրութիւնը վերահաստատէ յայտարարութեամբ մը, յորում ցոյց տայ այն կէտեր, զորս կը փափաքի բարեփոխել։ Իշխանը պատասխանեց թէ այն որոշում, զոր ամենակարճ պայմանաժամու մէջ պիտի տայ, ազգային երեսփոխանաց կողմէ միաձայն յայտնեալ կամաց վրայ հիմնուած պիտի լինի։

Լոնտրա 18 սեպտ.

Աստ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թունքինի Ֆրանսական զօրաց հրամանատար Պուէթի ծովապետը պաշտօնանկ եղեր է եւ անմիջապէս Ֆրանսական գործողութիւնք պիտի դադրին մինչեւ ցժամանումն օգնութեանց։

ՔՈՂԷՐԱ

Ալէքսանդրիա 18 սեպտ.

Սեպտեմբեր 17ին քոլէրայէն մեռնողներուն ցանկերը։

Ալէքսանդրիա	1
Դահիրէ (Թանթահէն եկած էր)	1
Ասիւթ	2
Քէնէհ	4
	8

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

Խրիմեան Սրբազանի ստորագրած թուղթին նկատմամբ լրագրաց մէջ առաջին անգամ տեղեկութիւն հրատարակուելէն ի վեր, թէ՛ եկեղեցական և թէ՛ աշխարհական դասէն ազգայինք ոմանք յատկապէս Պատրիարքարան գնացած են անձամբ տեսնելու համար Խրիմեան Սրբազանի ստորագրած թուղթն և առ Ս. Պատրիարք Հայրն ուղղած բացատրութեան գիրն։ Այս այցելուաց մէջ էր Ազարէգեան Մարկոս էֆէնտի, վանայ երեսփոխանն։

—

Ուսումն. խորհրդոյ Լիդ նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Ղալաթիա, Խորհուրդը Մալկարայի, Ֆերիգիւղի, Պանտըրմայի Շումլայի և Պալատու Ազգ. վարժարանաց վերաբերեալ գործերով և Խիզանու Ուսումն. ընկերութեան հաշուական խնդրոյն զբաղեցաւ, նոյնպէս քանի մը ուսուցչաց խնդիրները լսելով կարգադրեց։

—

Բերայի Թաղ. խորհուրդն, որ կալուածոց խնդիրներու մէջ բաւական կարեւոր տնօրէնութիւններ ըրաւ մինչեւ ցարդ, այժմ թաղին վարժարանին և եկեղեցւոյն բարեկարգութեան սկսած է նուիրել իւր հոգածութիւն։

Ուսումն. նոր տարւոյն առթիւ Նարեկեան, Արշակունեան և Լուսաւորչեան վարժարանաց ընդհանուր Տնօրէն (կամ Տեսուչ) անուանեց զՄեծ. Յարութիւն էֆ. Կէլիպօլուեան, Սուլթանիէ ուսումնարանի դասատուներէն, որ ուսումնական զարգացմամբ և վարժարանական փորձառութեամբ կարող է պահանջեալ դատարակութիւնն ու յառաջդիմութիւնը տալ Բերայի մանկաւոյն։ Թաղ. խորհուրդը մտադրութիւն դարձուցած է եւս պաշտօնէից ընտրութեան և ուսման ծրագրին, և միանգամայն նշանաւոր ընդարձակութիւն մ'որոշած է տալ ծախուց գումարին և Նարեկեան վարժարանին չէնքին։

Գիտեմք արդէն թէ Թաղ. խորհուրդը թաղին եկեղեցիներուն և Շիշլիի գերեզմանոցին կարգադրութեան ալ ձեռնարկած է, և երբ կատարեալ տեղեկութիւն ստանամք դայնս ալ պիտի փութանք հրատարակել։

—

Մաքրի գիւղի Թաղ. խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ վաղը, Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը պատարագ պիտի մատուցանէ գիւղին եկեղեցւոյն մէջ, որոյ տօնախմբութեան օրն է։

—

Հրատարակեցաւ Երէքսէ-ոնդ ամսաթերթին օգոստոսի թիւն, որոյ պարունակութիւնն է. Ծննդաբերութիւն, (Տոքթ. Տ. Բարամճեան,) — Պատմութիւն Ռուսաց վաճառականութեան, (Մարկոս Ազարէգեանց). — Օրէնսդրութիւն ի Տաճկաստան, (Պօղոս Գ. Բերբերեան). — Զատկուան գեղուհիները, (Ասողիկ). — Հարստութիւն և բնական ինչք, (Պաղտիկ Նեվրուզ)։ Հրատարակչին իւր «Մարգիլ և երգ» ամսական գեղեցիկ տետրակներուն բացակայութիւնն ալ զարմանալի զգալի է Երէքսէ-ոնդի ներկայ թուոյն մէջ, ուր, ինչպէս նախորդ թիւերուն մէջ, մասնագիտական երկրորդ կարգի կարեւորութիւն միայն ունեցող յօդուածք մեծագոյն տեղը գրաւած են։ Հրաչեայ, որ ամենանութեան առթիւ գրական ասպարէզէ քաշուած Հայ գրագիտուհի մը կը յանդիմանէր իւր վերջին գրութեամբ, հարցունելով թէ «Արդեօք Հիմէն արդե՞լ կը լինի Մուսայից», իւր անյոգնութեամբ համոզուած պէտք է լինի թէ այնչափ իրաւունք չուներ այդպիսի յանդիմանութիւն մ'ուղղելու։ Մաղթենք սակայն որ իւր լռութիւն չլինի այնչափ երկարատեւ, որչափ եղաւ իւր ակնարկած գրագիտուհւոյն լռութիւնը։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՕԳՈՒՏ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Դպրոցասէր Տիկնանց բարեջան ընկերութեան վարժարանին նը-պաստ մը լինելու համար, վիճակահանութիւն մը կազմաւորուած է։ Զորս հազար տոմսակ շրջաբերութեան հանուած է, 10 ական ղրուշ գնով, և ասոնց հազարն անպատճառ պիտի չահին արժանաւոր զարդեր, իւղաներկ նկարներ, մետաքսեայ և բուսեայ կերպասներ, ասեղնագործ, են. են։ Վիճակահանութեան օրն և տեղն յառաջիկայ մէջ պիտի ծանուցուին լրագրաց միջոցաւ։ Տոմսակները կը գտնուին բոլոր Հայ գրավաճառաց քով և Պահճէ գափու Սուճու. Պօղոս աղային խանութին դիմացը Պ. Զաբեհ Թորոսեանի թղթավաճառանոցը։ Կը յուսանք թէ շատեր այս առիթէն օգուտ պիտի քաղեն նիւթական փորձով մ'իրենց համակրանքն յայտնելու այն գործունէութեան, զոր Դպրոցասէր Տիկնայք ցոյց կուտան իւրական սեռի կրթութեան գործին մէջ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՆԵՐՔԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

—=—

. . . Խմբագրապետ էֆէնտի Մասիս լրագրոյ.

Վարչական որոշմանց հրատարակութեան խնդրոյն առթիւ լրագրոյդ 3511 թիւ թերթին մէջ Պատրիարքարանի դիւանատանց անդամոց դէմ նախատական ակնարկութիւններ եղած էին, որպէս թէ քմահաճութիւնք եւ անկարգութիւնք կը տիրեն եղեր դիւանատանց մէջ, եւ որոշագեալ պաշտօնեայք ոմանք անտանելի զեղծումներ կը գործեն եղեր։ Այս մասին հերքում մը տրուած լինելով թէ եւ հրատարակեր էիք զայն ձեր լրագրոյն 3519 թիւ թերթին մէջ, սակայն յաւելցուցեր էիք միանգամայն թէ այդ կէտին վրայ յաւելեալ կրնայ ինք։ խօսել օրգանաբարձ, եւ թէ յեր դիտողութեան կարօտեալ համոզմամբ և անկեղծութեամբ արտայայտուած է։

Արդ՝ ստորագրեալ պաշտօնեայքս նկատելով որ այս յայտարարութիւնն Պատրիարքարանի դիւանատանց վրայ գայթակղութիւն տարածելու եւ մեր պատիւը արատաւորել ուզելու բնութիւնն ունի, այսու գրով կը հրաւիրեմք զձեզ որ հաճիք փոխնակ վերացական ձեւի մը ներքեւ այսպիսի անաւանարկիչ խօսքեր ընելու եւ տարտամ կերպով մը ձեր ըսելիքն յառաջիկային թողելու, իբրեւ նախանձախնդիր Պատրիարքարանի դիւանատանց կանոնաւորութեան՝ ցոյց տալ եւ հաստատել այն անարանելի զեղծումներն, որ կը գործուին եղեր դիւանատանց մէջ, որպէս զի զեղծում գործող պաշտօնեայ մը եթէ կայ, իւր պատիժը կրէ։

Մնամք յարգանօք

Կարապետ Խաչատուրեան	Բ. Թէլէան
Կ. Իվէոպուշեան	Տ. Սէրէան
Յակոբ Անդրէեան	Ս. Բլտրեան
Խաչիկ Մարգարեան	Կ. Յ. Հաճիկեան
Գէորգ Մ. Իսկիճեան	Նշան Կէրճեան

2 սեպտ. 83

ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պոլիս

—o—

Այս գրութիւն առիթ կուտայ մեզ յայտնելու այն տպաւորութիւն զոր Պատրիարքարանի ներքին վարչութիւնն ըրած է մեր վրայ, և ասոր համար շնորհակալ ենք գրութիւնն ստորագրող պաշտօնէից։ Անոնք կը ջանան ապահով լինել թէ մեք իրենց մէջէն ո՛չ մէկու դէմ մասնաւոր խնդիր չունինք, ուստի անունները չգրեր յիշեցք, այլ առանց օրէն և պատշաճ ձեւով մը պիտի յայտնենք ինչ որ կը խորհինք Պատրիարքարանի ներքին վարչութեան վրայ, ինչպէս իրենք կ'ըսեն՝ «նախանձախնդիր» լինելով ո՛չ միայն «դիւանատանց կանոնաւորութեան», այլ այդ ներքին վարչութեան իւր ամբողջութեամբ բարեկարգման, ընդ վերին հսկողութեամբ քաջարթուն Պատրիարքի մը, որ, Ազգէն սիրուած և Օգոստափառ Ինքնակալին բարձր վստահութեամբ ամրապէս հաստատուած իւր գահուն վրայ, աւելի քան երբէք ազդեցութիւն և միջոց ունի հոգ տանելու մեր ներքին գործոց բարւոքման։

Եւ իրօք, մեր ազգային ներքին բարեկարգութեան վերաբերեալ խնդրոյ մին նոյն իսկ Պատրիարքարանի ներքին վարչութեան տակաւ բարենորոգման խնդիրն է։ Պատրիարքներ և վարչութիւններ ճանչած են այդ պէտք, զայն բարձրաձայն հռչակած են, և մերթ ընդ մերթ մատակարարութեան, դիւանական կազմակերպութեան և պաշտօնէից կարեւոր փոփոխումներ եղած են գոհացում տալու համար այդ պէտքին։ Բայց մեզ հետ բազմաց համոզումն այս է թէ Պատրիարքարանի ներքին բարեկարգութեան այս գործը դեռ լմնցած չէ, և թէ տակաւին բաւական թերութիւններ կը մնան դարմանելու։ Ասոնցմէ մի քանին, որ մեր աչքին զարկած են ամենէն աւելի, կը յիշենք։ Հաղուագէպ չէ տեսնել դիւանական պաշտօնեայներ, որք հետամուտ կ'երեւին ժամանակն սպաննելու լաւագոյն եղանակը գտնելու։ Ամենքն հաւասարապէս կանոնաւոր և խղճամիտ չեն թուիր իրենց պաշտօնին կատարման մէջ, կամ ամենքն հաւասարապէս գործ ունենալ չեն թուիր. որովհետեւ նըմանապէս հազուագէպ չէ տեսնել պաշտօնեայներ, մեծ թէ փոքր, որք առտուն ուշ կուգան և իրիկունը կանուխ կը մեկնին։ Այս տեսակ պաշտօնէից ոմանց ընթացքը դիտելով մեզ այնպէս թուած է, չենք կրնար ըսել մինչեւ ո՛ր աստիճան ճշդութեամբ, թէ անոնք օրը մինչեւ հաչուով միայն վեց ժամու լուրջ աշխատութիւն հոգիւ պէտք է ունենան։ Սուրճ խմելով, սիկար քաշելով և թուղթ կտրտելով վատնուած ժամերուն ամբողջութիւնը՝ չափէն աւելի զբօսանք մը կը ներկայէ այդչափ թեթեւ աշխատութեան մը համար։ Բանաւոր արգելք մը թոյլ չտար դիւանատանց պաշտօնէից՝ հիւրընկալելու և խօսակցելու այնպիսի մարդոց հետ, որք յատուկ գործ մը կամ պաշտօն մը չունին Պատրիարքարանի մէջ. բայցայս արգելք, որ դիւանատանց դուռերուն վրայ ծանուցուած է, շատ անգամ իւր բացակայութեամբ կը փայլի այդ դուռերէ ներս. զի հազուագէպ չէ տեսնել եկեղեցական թէ աշխարհական դասէն մարդիկ, որք ո՛չ յատուկ գործ ունին Պատրիարքարանի մէջ, ո՛չ ալ պաշտօն, որք սակայն դիւանատանց մէջ ժամերով կը խօսակցին պաշտօնէից հետ, որք կը թուի թէ սիրով կ'ընդգրկեն այսպիսի առիթ մը՝ երկայն օրերու պատճառած տաղտուկը փարատելու համար. բայց, դժբախտաբար, ձմրան կարճ օրերուն մէջ ալ նոյն անպատեհութիւնը դիտած ենք քանիցս։ Իրենց պաշտօնի պարտականութիւնները խղճի մտօք կատարած պաշտօնէից քիչ մը հանգիստ վայելելը տեսնել այնչափ դժգոհութիւն չէր կրնար պատճառել, եթէ միւս կողմէ ապացուցուած լիներ թէ ամեն գործեր ժամանակին կը կատարուին։—բան մը, որ հաստատութեան կը կարօտի սակայն. որովհետեւ Պատրիարքարանի հետ գործ ունեցողներ յաճախ կը գանգատին թէ իրենց գործեր չափէն աւելի կ'երկարին, և մեր, իբրեւ պարզ ականատես ոք, հանդիպած ենք այնպիսի պարագայներու, յորս ընդունայն երթևեկութեան կը դատապարտուէին երկու սեռէ այնպիսի անձինք, որոց գործերն երկարաձգման կարօտ չէին թուեր։

Այս տեսակ թերութիւններ մեծ և ճոխ պաշտօնատանց մէջ դուցէ ուշադրութենէ վրիպէին, որովհետեւ անոնց ելմտացոյցներն ալ ընդարձակ կը լինին, և ո՛չ ոք փոյթ կ'ընէ թէ մաս մը պաշտօնատարք իրենց ստացած թոշակը մինչեւ ո՛ր աստիճան կը փոխարինեն իրենց աշխատութեամբ։ Բայց մինչեւ որ 200 միլիոն անգլիական ոսկւոյ Հնդկական կտակներն իրականութիւն դանեն, Հայ Ազգն ազգատ ազգ մ'է, և մեր Պատրիարքարան ազգատ ազգի մը Պատրիարքարանն է, ազգատիկ ելմտացոյցով մը, որուն ըստ կարի ազդեցիկ կերպիւ գործածման հոգ տանիլ էական պարտք մ'է մեր վրայ։ Բայց մինչեւ պարտաւոր ենք քիչ դրամով շատ գործ կատարել, կը տեսնենք թէ, Պատրիարքարանի մէջ, շատ մարդիկ քիչ գործ կ'արտադրեն։ Թէ քանի մը պաշտօնեայ մէկ պաշտօնէի գործ կը տեսնեն, զայս արդէն գիտէինք, երբ Ս. Պատրիարք Հայրը մեր կարծիքն հաստատելու հոգն ստանձնեց։ Կը յիշուի թէ Ն. Սրբազնութիւն, Ազգ. Ժողովոյ վերջին նստին մէջ. փափաքեան Ստեփան էֆէնտին Պատրիարքարանի մէջ պաշտօն ստանալու հետամտութեան մասին խօսելով, յիշեցուց թէ ինք իսկ պաշտօն մ'առաջարկած էր Մշոյ Երեսփոխանին, և այս առթիւ յայտարարեց թէ փափաքեան կատարեալ արժանիք ունէր այդ պաշտօնին, և թէ, եթէ Պատրիարքարան մնէր, «հոն կարող էր տասն մարդու գործը տեսնել»։ Արդ, դիտենք թէ փափաքեան Ստեփան էֆէնտի, հակառակ այն մեծ կարեւորութեան զոր ստացած է մեր ազգային գործոց ասպարէզին վրայ, միշտ կարողութեան տէր անձ մ'է։ Օտար լեզուի բառ մը չէ յանդգնած երբեք մտնել իւր միտքն՝ անտի վանելու համար հայկական տղմուտ գործոց շոգին, և ի բաց առեալ Ղալաթիոյ կալուածոց մանուածապատ հաշիւներն, ուրիշ տեսակ հաշուական դիտութիւն մը, և ընդհանրապէս գիտական որ և է հմտութիւն չէ ծանրաբեռնած իւր ուղեղն, որ կարի զբաղեալ էր արդէն իւր հակապատրիարքական ծրագրերով։ Եւ սակայն այս մի և նոյն Ստեփան փափաքեան, ըստ վկայութեան Ս. Պատրիարք Հօր, որ հարկաւ առիթներ ունեցած է ի մօտոյ ճանչելու զայն, Պատրիարքարանի մէջ տասն պաշտօնէի գործը կրնայ եղեր կատարել. ուրեմն, Պատրիարքարանի դիւանատանց մէջ կը գտնուին պաշտօնեայներ, որք փափաքեանի տասնորդական կտրակներն են միայն։ Եթէ Ս. Պատրիարք Հօր խօսքէն յոկ կը մակաբերենք զայս, մի և նոյն իրողութիւնն ստուգապէս կը հետեւցնենք երբ կը տեսնենք թէ, ներկայ Վարչութեան գործոց գլուխն անցնելէն ի վեր, արդէն քանի մը դիւանական պաշտօնեայներ ճանաչուած են իբրեւ անկարող կամ իբրեւ աւելորդ։ Այս փոփոխմունք այնչափ բանաւոր էին, որ մեր դիտողութիւններէն վչտացող դիւանական պաշտօնէից ամենքն ալ չենք կրնար ապահովցնել թէ ուրիշ Վարչութիւն մը, կամ նոյն իսկ արդի Վարչութիւնն, եթէ կամ աւելի կատարելապէս բարեկարգել Պատրիարքարանն, աւելորդ, պակաս կամ վատած մասեր չպիտի կրնայ գտնել դիւանական արդի չէնքին մէջ։

Կէտ մը միայն պակաս մնացած էր՝ Պատրիարքարանի ներքին վարչութեան խիստ հսկողութեան մը կարօտ լինելն ապացուցանելու համար, այն է կաշառակերութիւն, և դժբախտաբար, վերջերս երկու տարբեր խնդրոց մէջ նոյն անհաճոյ ամբաստանութիւնը լսեցինք հրապարակաւ, մին Մնակեան ժառանգական խնդրոյն առթիւ, միւսն ալ Եգիպտոսի կալուածական խընդրոյն առթիւ։ Թէ այս ամբաստանութիւնք ո՛րչափ հիմնաւոր են, անշուշտ մեք անկարող ենք ըսել, բայց կարծես թէ կ'ուզուի մտքի մէջ պահել ճշմարտութիւնը, գուցէ այն պատճառաւ թէ դերբնական ոք վճռած լինել կը թուի թէ մեր Ազգին մէջ դրամական խնդրոց վրայ կատարեալ լոյս երբեք չսփռուի։

Բայց կը սխալինք եթէ կարծենք թէ միայն կաշառակերութեան վերաբերեալ ամբաստանութեանց եկք չտրուիր, և միայն այդ ուղղութեամբ զեղծում դրածողները կամ քաջալերողներն անպատիժ կը մնան։ Ուրիշ տեսակ զեղծումներ ալ կան, որոց դոյութիւնը չէ ժխտուած, բայց թէ զանոնք գործողներն ի՛նչ տեսակ պատիժ ընդունած են, ո՛չ ոք գիտէ։ Ցայտնի է թէ լրագրապետք ընդհանրապէս դիւրագրգիռ մարդիկ են. և ոլովհետեւ իրենց ուրամադրութեան ներքեւ թերթ մ'ունին, երկար ժամանակ զրկանք չեն կրեր առանց բողոք բառնալու, և առանց հասարակութիւնն եւս հետաքրքրելու իրենց ցաւոց ու գանգատանաց։ Բնական է ուրեմն թէ Պատրիարքարանի պաշտօնեայք ամենէն աւելի ուղղութեամբ վարուին խմբագրաց հետ, որք իրենց քմահաճոյքին չհամբերելու մասին հասարակ անհանդերէ քիչ մը տարբեր դիրք մը կը բռնեն։ Եւ սակայն մեք իրբեւ օրինակ կը յիշեցնենք զեղծում մը, որ գործուած էր ի վնաս ազգային խմբագրաց, և այդ պարագայի մէջ իսկ յանցաւոր պաշտօնեայն առանց որ եւ է պատժոյ թողուած էր։ Դրագիր մը, կրօնական ժողովոյ մի կարեւոր որոշումը լրագրաց հաղորդելու հրաման ստանալով, ոչ-ազգային թերթի մը մասին իւր կողմէ նակցութիւնն ի հանդէս ածելու դեղեցիկ առիթ մը գտած լինել կը կարծէ, և զայն յիշեալ թերթին զրկելով տպել տալէ օր մը յետոյ միայն կը զրկէ բուն ազգային թերթերուն, որք բնականաբար չեն հրատարակեր զայն, և այսպէս կրօնական ժողովոյ որոշումն ապարդիւն կը մնայ։ Ազգային խմբագրապետք բնականաբար կը յուզուին, և արդարութիւն կը պահանջեն. կը ծանուցուի թէ քննութիւն բացուած էր, դրագիրը կը հարցաքննուէր, պիտի դատուէր, և այլն։ Իրողութիւնն այս է սակայն թէ ոչ ազգային մամուլն ստացաւ այն գոհացում որուն իրաւունք ունէր, ո՛չ ալ յանցաւոր պաշտօնեայն իւր պատիժ։ Արդ, երբ ուղղամտութեան ու անկողմնակալութեան ա՛յսչափ յայտնի բացակայութեամբ կամ զէթ ա՛յսչափ անհոգութեամբ կը վարուին ազգային խմբագրաց հետ, որք, ինչպէս ըսինք, ուրիշ կարգի ազգայիններէ աւելի միջոց ունին իրենց գանգատը լսելի ընել տալու, բնականապէս կը հարցունենք թէ ուրիշ տեսակ գործոց մէջ, և այլոց հետ, այս մի եւ նոյն պաշտօնեայք ի՞նչպէս կը վարուին։ Վախենք չպիտի կրնայ ըսուիլ թէ աւելի անկողմնակալութեամբ եւ աւելի ճշդութեամբ կը վարուին։

Ինչպէս կը յիշուի, մեք Պատրիարքարանի ներքին վարչութեան թերութեանց վրայ ուշադրութիւն դարձնելու մղուեցանք Ազգային Գործադիր իշխանութեան որոշմանց ու անորէնութեանց հրատարակման նկատմամբ տեսնուած յայտնի անկանոնութեան առթիւ։ Այդ անկանոնութիւն կայ ու կը մնայ։ Պատրիարքարանի գաղտնիքները,—զի կ'ընդունինք թէ Պատրիարքարանը կրնայ ունենալ խնդիրներ զորս ժամանակէն առաջ հրատարակութեան տալ չուզէ,—Բոլիչիներէի գաղտնիք դարձած են, այսինքն ամեն ինչ հրապարակի վրայ է, կէս մը վարչականաց, կէս մ'ալ անշուշտ Դիւանականաց թոյլաբերանութեամբ։ Բայց տակաւին այնչափ անպատշաճ չեր՝ եթէ դուրսը լսուածները բուն իրողութիւններն եւեթ լինէին. զի յանուն Պատրիարքարանի կը պարտին անհիմն կամ յոյժ սխալ լուրեր ալ, և մեր Ազգային Պաշտօնարանի վարկն օտարաց առջեւ յոյժ կը կտրի այդ պատճառաւ, թողլով ուրիշ անպատեհութիւններն։ Այսպէս, կայսերական կառավարութիւնն ինք կը ձեռնարկէ սուտ հանել ազգային այնպիսի կարեւոր լուրեր, որք, արդարեւ սխալ լինելով, պէտք էր որ անմիջապէս ուղղուէին նոյն իսկ Պատրիարքարանի կողմէ։ Մեզ համար, ասոնց ամենքն ալ զեղծումներ, թերութիւններ են, որոց բարձումը կը պահանջենք յանուն ազգային շահուց։ Մեզ վոյթ չէ փընտրելու թէ ասոնց համար բուն պատասխանատուք ո՛յք են. մեք իբրեւ հրապարակագիր մեր պարտքը կատարած կը համարինք նշանակելով թերութիւններն, և ըստ բացատրութեան Պ. Մարկոս Ազարեդեանի, «ո՛վ որ է այս Ազգին ազգովին Տէրն՝» անոր թողլով այդ թերութեանց բարձումը։ Պաշտօնակից մը անցեալ օր կ'առաջարկէր Պատրիարքարանի մէջ Լրագրական Քարտուղար մը հաստատել, որոյ յատուկ պաշտօնը լինի տեղեկութիւններ հաղորդել ազգային լրագրութեան և ուղղել սխալ լուրերն, որք կը հրատարակուին մերթ ընդ մերթ։ Բայց, մեր կարծեօք, հարկաւոր չէ այդ անուամբ նոր պաշտօնատար մը բերել դնել ի Պատրիարքարան, ուր, ինչպէս վերեւ ըսինք, արդէն կեցած պաշտօնեայք լիովին զբաղած չեն թուիր։ Ըստ մեզ, կը բաւէ շաբաթը քանի մը ժամեր խնայել վարչական Դիւանատան կարողագոյն դիւանադպրաց ոմանց պարապոյ ժամանակէն, և զանոնք յատկացընել այդ կարեւոր գործի։ Ապաքէն, կ. Պոլսոյ ազգային մամուլը կոչուած քառորդ տասնեակ քաղաքական թերթերուն Պատրիարքարանի վերաբերեալ տեղեկութեանց հաղորդումն և սխալ լրոյ ճշդումն, որչափ ալ կարեւոր, չկրնար երկար ժամանակի կարօտ գործ մը համարուիլ։

Վերադառնալով ի մեր մեկնակէտ, կը յիշեցնենք Պատրիարքարանի այն պաշտօնէից որք մեր դիտողութիւններէն վշտանալու դիւրազգածութիւն ունեցած են, թէ մեր ազգասիրութիւն և Ազգ. Կեդրոնական Պաշտօնարանին բարւոք համբաւոյն պահպանման համար մեր նախանձախնդրութիւն՝ թողչենք տարմեզ Պատրիարքարանի ներքին վարչութեան վրայ այս սիւնակաց մէջ խօսիլ այն ոճով, որով աշխարհիկ բերան մը երբեմն նոյն իսկ Ազգ. Ժողովոյ մէջ Պ-ՆԷ-ՀՆԷ անուանեց Պատրիարքարանը, պնդելով թէ սրբազան բերան մը իրմէ առաջ նոյն բառն արտասանած էր, յետ անձամբ անձին տեսնելոյ Պատրիարքարանին մէջ տիրող զեղծումները։ Դիտենք նաեւ թէ այդ բարձրագոյն կարգի զեղծմանց մէջ պատասխանատուութիւնը լոկ դիւանական ընտրադաս պաշտօնատարաց վրայ չի՛նար։ Բայց մեք լաւագոյն բան մը ուզեցինք ընել. —փափաքեցանք Պատրիարքարանի ներքին վարչութեան մէկ հաւատարիմ նկարը ներկայել չափաւոր լեզուով և առանց կրից, յորմէ իւրաքանչիւր պաշտօնեայ կամ գրագիր իւր մասը կրնայ առնուլ։ Պատրիարքարանի հետ գործ ունեցող հասարակութեան թողլով դատաստան ընել ի մասին ճշդութեան այն տպաւորութեան զոր այդ վարչութիւն յառաջ բերած է մեր վրայ։ Կարճ խօսելով, այդ տպաւորութիւնս է թէ, Պատրիարքարանի դիւանատանց գործելու կերպը դիտող մը՝ արեւելեան ոճով կառավարուող պալատական մը օրինակը կը տեսնէ, ուր մէն մի պաշտօնէի պարտականութեանց կատարումն իւր խղճին ու պարտուց զգացման եւեթ թողուած է, մինչ մեք կը փափաքէինք որ կանոնաւոր և անաչառ հսկողութիւն մ'ի գործ դրուէր Պատրիարքարանի այլ և այլ դիւանաց ու խորհրդոց գործելու եղանակին վրայ։ Մեք նոյն փափաքը կ'արտայայտէինք երբ՝ առաջին անգամ խօսելով այս խնդրոյ վրայ՝ քաջարթուն Պատրիարքի մը անխափան ներկայութիւնը բաղձալի կը համարէինք։ Բայց ահա կը տեսնենք թէ այս միտք կարելի չէ, և նկատողութեան առնլով Ամեն. Ներսէս Պատրիարքի առողջական վիճակը, գուցէ փափաքելի եւս չէ որ Ն. Սրբազնութիւն շարունակ Պատրիարքարան նստի։ Կը լսենք թէ մտադրութիւն կայ Պատրիարքական խորհրդական մը հաստատելու, ներքին գործոց վրայ հսկելու յատուկ պաշտօնով, որպէս զի Ս. Պատրիարք Հայրը թէ՛ շատ չը յոգնի, և թէ՛ չպարտաւորի միշտ շօշափման մէջ գտնուելու ներքին գործոց և անոնցմով զբաղող ժողովոց ու անձանց հետ։ Բաւական է որ նշանակելի խորհրդականն, եպիսկոպոս թէ վարդապետ, ձեռընհաս և արժանաւոր ոք լինի, այս խորհուրդ գովելի կը թուի մեզ, և պարագայից յարմար։ Մեք յայնժամ, ի մէջ այլոց, յոյս կրնանք ունենալ թէ Պատրիարքարանի ներքին վարչութիւնն աւելի մօտէն հսկողութեան պիտի ենթարկի, ժամանակի, դրամի և մարդու խնայութիւն պիտի լինի ուր որ տեղի կայ խնայութեան, և այն տեսակ գանգատներ որոց արձագանգ եղած է Մասիս, և որք ստիպ Պատրիարքաց ու վարչութեան անդամոց բերնէն ալ լսուած գանգատներ են, վերջ պիտի գտնեն յաւէտ կամ նուազ։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԼՈՒՐԵՐ

—=—

Բէթրսպուրկէն կը գրեն անգլիական Սթանտարտ լրագրին թէ Ռուսերէն կոլոս ազատական թերթն, որ ժամանակէ մ'ի վեր խափանուած էր և սեպտ. 13ին վերըստին հրատարակուելու հրաման ստացած, Ֆրանսացի դրամատերաց խմբակէ մը գնուեր է, որոյ գլուխը կը գտնուի Ֆրանսական Կոլուա լրագրին նախկին տնօրէն Պ. Սիոն։

—

Բէրլինէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնն ազդարարեր է բոլոր Ռուսական լրագրաց, որպէս զի Գերմանիոյ դէմ յարձակողական լեզու գործածելէ զգուշանան։

—

Աթէնքի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Կրէկուար Նուքոս անուն վաճառականն, որ բոլորայէն մեծեր է Եգիպտոսի մէջ, 52,000 ֆրանք թողեր է իւր հայրենիքն եղող Քոլիցայի յունական դպրոցներուն։ Դիտելի է թէ իւր ամբողջ հարստութիւնն հազիւ 80,000 ֆրանք կը հաշուէր։

—

Գերմանական Նորտ Տայչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ լրագիրը Վիէննայի և Պերլինի լրագրաց ոմանց յօդուածներուն ի պատասխան, որք ըսած էին թէ տերութիւնք Պուլղարիոյ մէջ պատահած վերջին դէպքերուն պատճառաւ զայրացած էին Ռուսիոյ դէմ, կ'ըսէ.

«Կը հաստատենք թէ քաղաքական ակմբոց մէջ բնաւ զայրացման հետք չկայ Ռուսիոյ դէմ։ Վիէննայի, Պերլինի և Հռոմի մէջ ամեն օր կը փափաքի խաղաղութեամբ ապրիլ Ռուսիոյ հետ։ Ոչ մէկ տերութիւն շահ ունի պատերազմի մէջ. ոչ ոք Ռուսիայէն խնդրելիք բացատրութիւն մ'ունի, ոչ ալ ասոր յայտնելիք փափաք մը։ Գալով Պուլղարիոյ մէջ պատահած դէպքերուն, ոչ մէկ տերութիւն, ոչ իսկ Բ. Դուռը գանգատած է տնոնց դէմ. հետեւապէս Ռուսիոյ դէմ տերութեանց կարծեցեալ զայրոյթը մտահոգութիւն պատճառելու նըպատակաւ հնարուած զրոյց մ'է»։

—

Ֆիլատէլֆիայէն կը հեռագրեն թէ պաշտօնապէս ծանուցուեր է Ամերիկայի չոգենաւական ընկերութեանց թէ Թունքին զէնք առնող չոգենաւը պիտի գրաւին Ֆրանսական Իսխանութեանց կողմէ։

—

Պերլինէն կը հեռագրեն Մորնինկ Նիւզ լրագրին թէ վերջին Ֆրանքոյ-Գերմանական պատերազմին և Գերմանական կայսրութեան հաստատման ի յիշատակ կանգեալ ազգային արձանին հանդիսապէս բացումը սեպտ. 27ին տեղի պիտի ունենայ։ Ուիլհէլմ կայսրը պիտի նախագահէ այս արարողութեան, որուն ներկայ պիտի գտնուին նաեւ բազմաթիւ իշխանք, բարձրաստիճան զինուորականք և քաղաքագէտք։ Հեռագիրը կ'ըսէ թէ տարկուսելի է որ Պիզմարք իշխանն իւր վատառողջութեան պատճառաւ անձամբ կարենայ ներկայ գտնուիլ այս հանդէսին։

—

Ճարոնէն կը ծանուցանեն թէ Միրաշիմայի բանտը մեծ մասամբ այրեր է։ 61 բանտարկեալք կենդանւոյն այրեր են և 50 բանտարկեալք աւելի կամ նուազ ծանր վէրքեր առեր են։ 120 բանտարկեալք ալ այս առթիւ ծագած ընդհանուր շփոթութենէն օգուտ քաղելով փախեր են։

—

Կլասքովէն կը գրեն Սէնթրէլ Նիւզի թէ Անգլիական կառավարութիւնը վերջին օրերս Անվերսէն յոյժ ծանր տեղեկութիւններ առեր է Անգլիոյ և Սկոտիոյ մէջ նիւթուած ֆէնիանական դաւադրութեան վրայ։ Կը ծանուցուի թէ Տինամիթի մեծ մթերանոցներ կը գտնուին Անգլիոյ մէջ. որք դաւադրաց յատակագծերուն գործադրման պիտի ծառայեն։ Այս տեղեկութիւններն Անգլիական կառավարութեան տուող մատնիչը ի մօտոյ Անվերսէն Անգլիա կ'սպասուին։

—

Ֆրանսական Թան լրագրին Բեռլրսպուրկի թղթակիցը կը գրէ թէ անձնասպանութիւնք չատցած են Ռուսիոյ մէջ։ Պաշտօնական վիճակագիրը ցոյց կուտայ եղեր թէ անցեալ տարի 1,611 անձնասպանութիւնք պատահած են, և թէ վերջին հինգ տարուան մէջ անձնասպանաց թիւն 7,713 ի կը հասնի։ Անձնասպանութեան դէպքերու շատութեան կողմէ Մոսկուա առաջին տեղը կը գրաւէ, յետոյ կուգան Բիւէֆ, Վարշաւիա և Բեռլրսպուրկ։

—

Բուզէնի կաղէթին խօսքին նայելով, Ռուսիոյ կառավարութիւնը Ռուսիոյ մէջ հաստատեալ Գերմանացի գաղթականաց նկատմամբ հետեւեալ տնօրէնութիւններն ընելու դիտաւորութիւն ունի։

1. Բոտոլիոյ, Վոլինիոյ, ինչպէս նաեւ Ռուսական ուրիշ երկիրներու մէջ այսուհետեւ Գերմանացի գաղթականք չպիտի կրնան զետեղուիլ առանց Ռուսական կառավարութենէն կանխաւ արտօնութիւն ըստանալու։

2. Արդէն բնակութիւն հաստատող Գերմանացի գաղթականք ամեն տեղ առանձին գաղթականութիւն մը պիտի կազմեն ընդ տնօրէնութեամբ Ռուսական իշխանութեանց։

3. Գերմանացի գաղթականաց որդիքը Ռուսական դպրոցներն յաճախելու պիտի պարտաւորին։

4. Գերմանացի գաղթականք նոյն հարկերը պիտի վճարեն, զորս կը վճարեն միւս Ռուսական հպատակք։

5. Թոյլ չպիտի տրուի Ռուսիոյ սահմանագլխոց վրայ որ Գերմանացի գաղթականք առժամապէս բընակութիւն հաստատեն։

Պերլինի Թակպլաթ լրագիրը կ'ըսէ թէ Բոտոլիոյ և Վոլինիոյ մէջ հաստատեալ Գերմանացի գաղթականաց թիւը գրեթէ 100,000 ի կը հասնի։

ՌՈՒՍԱՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ռուսահայաստանի Նուխի քաղաքէն օգոս. 15 թուով Մշակի գրուած հետեւեալ նամակ՝ դաւառին Հայ և Իսլամ բնակչաց փոխադարձ կացութեան մասին ինչ ինչ ծանօթութիւններ կը պարունակէ։

Անդրկովկասում բնակվող մահմե-

ԴԱՀԱՏՎԱԾ

— Ինչպես ասացի, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ գաղթելու համար ինձ հարկավոր է 28 օրվան հագեցած ժամանակ։

— Ինչպես ասացի,

տատուհցաւ որ կասկածելի Անգլիական նաւի մը հնոցավաճառը Տիմեաթ եղած էր։ Այսպէս՝ ըստ ամենայն հաւանականութեան՝ քոլերան Եգիպտոս մտած էր Պոմպայէն եկող ուղեւորօք և վաճառօք. կը թողում իւրաքանչիւր ուժեր դատել ասոր պատասխանատուութեան որո՛ւ պատկանելը։

Ի զուր Անգլիական կառավարութիւնն՝ իւր չահէն դրդուեալ՝ Տիմեաթի մէջ ծագած համաճարակ ախտը տեղական անառողջ պատճառներու կը վերագրէր, և երբ յապացոյց մէջ կը բերէր Անգլիոյ երեւելի բժշկաց միոյն կարծիքն (օթօ. ուիթէ), որ ի մէջ խորհրդարանի կը հաստատէր թէ խնդրոյ տակ եղած համաճարակ ախտն՝ որառողջութեան ընդհանրական պատճառներու հետեւանքն է, սահմանափակ պիտի մընայ և հետեւանք չ'պիտի ունենայ։ Բայց հիւանդութեան ընթացքն խլկոյն հերքեց վերոյիշեալ բժշկին քիչ մ'աճապարանօք տուած փաստերը, զի բացորոշ ճշմարտութիւն մ'է թէ մի հոյակապ հանճար, առանց կատարեալ և հասուն ծանօթութեան, չէ բաւական այսպիսի խնդիր մը վճռելու, որչափ ալ լինի համբաւաւոր և արժանեաց տէր,

Ակադեմիան դիտէ լրագիրներէն թէ համաճարակ ախտն յուլիսի ըսկիզբէն ի վեր ո՛րչափ սաստկացած է. անօգուտ փորձեր եղան անոր յառաջխաղացութիւնն արգիլելու համար առողջապահական շղթայներով որ նոքին իսկ վարակեցան, քոլերա Գահիրէ մտաւ յուլիս 14 ին։ Արդէն յայտնի է թէ ո՛րպիսի արագութեամբ կը տարածի անդ, բայց անծանօթ է մեզ տակաւին թէ ի՛նչ համեմատութեամբ, ըստ որում Անգլիական կառավարութիւնն, որ առողջապահական խորհրդոյ պաշտօնն ալ ինք ստանձնած է, կը հրատարակէ միայն զանոնք՝ զորս ծանուցանել յարմար կը դատի։

Այսու ամենայնիւ ճշմարիտ է թէ Գահիրէի մէջ քոլերան աւելի պիտի սաստկանայ եւ այն կեդրոնէն հիւանդութիւնը բոլոր Եգիպտոս պիտի տարածուի։ Անգլիական կառավարութեան առաջին հոգն եղած է Բրիտանական զօրաց դունդերը կարելի եղածին չափ համաճարակ ախտէն զերծ պահել, քաղաքէն մի քանի մղոն հեռու տեղ մը բանակեցնելով զանոնք, բայց կը հաստատեն թէ բանակին մէջ քանի մը անձինք արդէն բռնուած են։

Ինչ որ ալ ըլլայ, այս հաւաստի է թէ, Աղեքսանդրիա, ուր քոլերան հաստատապէս ծնունդ առաւ, եթէ իսկոյն բոլորովին վարակի, Եւրոպիոյ համար մեծ վտանգ յայնժամ պիտի սկսի. ահա աստ է մեզի համար խնդիրը թէ ի՛նչ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին անկէց ազատ մնալու համար։

Նախ և յառաջ կը հաստատեմ թէ այսօր Եւրոպա ամբողջովին զերծ է Եգիպտոսի մէջ տիրող Ասիական քոլերայէն, վասն զի պէտք է զգուշանալ հաւատ ընծայելէ տգիտութեամբ տարածուած այն զրոյցներուն՝ որ քոլերայի նման դէպքերու կը վերաբերին՝ ամէն տարի այս եղանակին մէջ կը տեսնուին և բուն Ասիական քոլերայի հետ խոշոր նըմանութիւն մ'ունին, հետեւաբար հիւանդութիւնը տակաւին Եգիպտոսէ դուրս չէ տարածուած։

(Մ՝ոյնը՝ յաջորդ թերթով)

ԼՈՒՐԵՐ ԿԱՐԻՆԷՆ

Կարինէն կը գրեն մեզ.

Գաւառական Վարչութեան քաղաքական ժողովոյ երկամեայ շրջանն աւարտած լինելուն, նոր ժողով մ'ընտրուած էր, որ եւ խմբովին հրաժարելէ եւ հրաժարականը չընդունուելէ յետոյ կրկին հրաժարեցաւ. եւ Գաւառական Ընդհ. ժողովը պարտաւորուեցաւ ընդունիլ։ Բայց նոր վարչութիւնը կազմելու յանձնառուներ չգտնելով, առժամեայ խառն յանձնաժողով մ'ընտրեց որ վարչութիւնն ստանձնէ եւ նոր ընտրութեան պատրաստութիւնները կատարէ։ Ընտրեալց անուններն են.

Գալուստ էֆ. Տէր Մկրտչեան, ատենապետ, Յակոբ էֆ. Տիրացուեան, ատենադպիր, Մկրտիչ Քահ. Թորոսեան, Համազասպ Քահ. Ֆրոյեան, Յակոբ էֆ. Ուզունեան, Սողոմոն էֆ. Աճէմեան։

Յանձնաժողովն արդէն պաշտօնավարութեան սկսած է։

Վարժարանական նոր տարւոյն առթիւ Պատ. Գէորգ Պ. Թոմայեան մանչերու վարժարաններուն տեսուչ եւ հայկաբանութեան դասատու կարգուեցաւ. իսկ ծերունի Պատ. Կարապետ Մ. Զաքարեան օրիորդաց վարժարաններուն տեսչութիւնն ստանձնեց։

Դատարանաց քննիչ Սերբի էֆ. որ Զմիւռնիոյ դատարանաց քննիչ նշանակեցաւ, եւ ոստիկանութեան գնդապետ Իպրահիմ պէյ, որ երկար հիւանդութենէ մը ապաքինեցաւ, Կարինէ մեկնեցան Կ. Պոլիս երթալու համար։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻԹԻՃԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

Այս կրթարանն հաստատեալ է 1876 յուլիսի 1ին եւ, իբրեւ երկրորդական վարժարան, վաւերացեալ է Հասարակաց կրթութեան նախարարութենէն։

Երկրորդական վարժարանի մէջ աւանդելի բոլոր ուսմունք եւ, բաց ի Հայ. Թուրք. Ֆրանս. եւ Անգղ. լեզուաց, Նաեւ Յունարէն նոր լեզուն կ'աւանդին աստ, — վերջինն առանձին պայմանաւ։

Կրթարանիս Ը. տարւոյ շրջանն պիտի սկսի յառաջիկայ օգոստ. 25 հինգշաբթի օրն եւ դասախօսութիւնք յաջորդ երկուշաբթի։

Բոլոր աշակերտք պարտին Սեպտ. 1էն յառաջ դառնալ ի Կրթարան։

Նոր աշակերտք կ'ընդունուին նոյն թուականէն։

Օգոստ. 18 էն սկսեալ ամէն օր, մինչեւ կէսօր, Տնօրէնն պատրաստ է ընդունել ծնողաց եւ այլոց այցելութիւնն։

Հիմնադիր—Տնօրէն
10—10 Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

ԿՈՒՆԵԷԹ—ԻԻԼ—ԼՈՒՂԱԹ

ԲԱՌԳԻՐՔ
ՖՈՒԱՆՍԷՐԷՆԷ Ի ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ
Աշխատասիրութեամբ
Շէ՝ֆէր— Լ Մէ՝ֆէլ. էֆէնտիներու—

Անդամոց Հասարակաց կրթութեան պաշտօնական Գրաքննութեան սենեկի Հրատարակիչ Գ՝ուրգէն Պաղտասարեան

Տեսք 31ը

Ամբողջ գործը թէեւ 40–45 տետր հաշուուած էր՝ սակայն պարունակած բառերուն բացատրութեանց եւ օրինակաց ճոխութեանց պատճառաւ 60 տետրէ՝ այն է 120 թերթէ պիտի բաղկանայ. այս պատճառաւ բաժանորդագրութեան գնէրն հետեւեալ փոփոխութիւնը կրած են.

Պոլսոյ համար (մէջիա 20 գրշէն) 75 գրշ.
Գաւառաց » » » » 100 »
Իւրաքանչիւր տետրը 2 »

Բաժանորդ գրուիլ ուզողներն դիմելու են Արամեան տպարան, թիւ 13, Ցակոբեան խան, Զաքմակճըլար Կ. Պոլիս։

Ճ. Տ. ԾԱՆԷԹՈՅԻ ՊԱՆՔԱՆ

ԱԶԴ

Կը ծանուցուի յարգոյ հասարակութեան թէ Բուսէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց վիճակահանութիւնն հոկտ. 19|1ին պիտի կատարուի արքունի փողերանոցին մէջ։ 450 թիւ պիտի շահին. մեծ բաժինն է 300,000 ֆրանք, որոց զուտ հասոյթն 150,000 ֆրանք անմիջապէս կը վճարէ յիշեալ Պանքան։ Այս վիճակահանութեան համար միայն վաւերական եղող տոմսերն, որք մըրցանակաց ամբողջութեան մասնակցելու իրաւունք ունին, կը վաճառուին ի դին 15 գրուշի։ Հետեւապէս անոնցմէ առնուլ փափաքողք պէտք է ժամանակին դան։ Այս տոմսակներէն առնուլ ուզող դաւառացիք եւս իրենց յանձնարարած տոմսակներուն գինը պարտին ամեն տէրութեանց թղթադրամներով կամ թղթատարական գրոշմով զրկել։ Դիմել առ Պ. Ճ. Ա. Ծանէթոյ, Կ. Պոլիս Քոմիսիոն խան թիւ 18.

ԱԶԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մրցանակաւոր արժէթղթոց թիւերէն առնուլ փափաքողաց օգտին համար Վիէննայի Պանքաներուն հետ մի եւ նոյն պայմաններով կը վաճառեմ այդ արժէթուղթեր, որք 113 մրցանակաւոր վիճակահանութեանց պիտի մասնակցին եւ որոց մեծ գումարներն ունիմ իմ քով։

Ինձմէ գնողն Եւրոպիոյ համար թղթակցութեան ծախք վճարելէ ազատ կը լինի, որովհետեւ ուղուած տեղեկութիւններն եւ վիճակահանութեանց ցանկերը ձրի կուտամ։

Ճ. Տ. ԾԱՆԷԹՈՅ
Քոմիսիոն խան թիւ 18
Ղալաթիա.

ԼԱՍԷԶՈՆ

—o—

Բարիզի ԼԱ ՍԷԶՈՆ (եղանակ) անուն նորաձեւութեանց հռչակաւոր հանդէսն, որ 15 օրն անգամ մը կը հրատարակուի եւ գունաւոր գեղեցիկ օրինակներ եւ ասեղնանկարներ կը պարունակէ, մայրաքաղաքիս մէջ ալ կը վաճառի, թէ՝ հատով եւ թէ բաժանորդագրութեամբ, միմիայն Բաբաթիսի գրավաճառոցին մէջ, Բերայի մեծ փողոցը, 458 թիւ։

Գիները չափաւոր են։
Եկած է Հոկտ. 1ի թիւը։

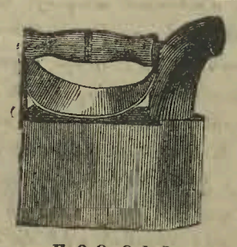

ԱՐԴՈՒԿ

Այս ձեւ արդուկներուն (իւթիւ) ամենէն ընտիր տեսակն, որուն մէջ կրակը չմարիր, եւ միօրինակ կը գործէ ջերմութեան աստիճանը նոյն պահելով, եւ ընտանեաց գործածութեան խիստ յարմար. կայ նաեւ գերձակաց գործածութեան համար նորաձեւ ընտիր արդուկներ, որք ժամանակն կը ծախուին Կարին Ճիկէրճեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը։

VICHY
ՎԻՇԻ

Վ՝ուրը՝ Ֆէ՝, փ՝ուրէ, 22 Պ՝ուլ՝ր, Մ՝ոնթ՝ռէ՝.

PASTILLES DIGESTIVES· — Վիշիի աղբիւրներէն հանուած աղերէն շինուած։ Այս բաղխիներն ախորժահամ են և սատմոքսի թթուութեանց դէմ շատ ազդու։

SEL DE VICHY POUR BAINS· — Բաղնիքի համար ծրար մը աղ բաւական է այն անձանց համար որք Վիշի չեն, կարող երթալ։

Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ԲԱՆԵՑՈՂ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը բոլոր արտադրութեանց վրայ փնտռել։

Ամեն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

ՈՒԷՍԴՔՕԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուր կը բռնէն է ՝ի Լոնտոն Լ Ալբ՝ուլ՝ան Նաւահանգիստ, Սե՝ Դոք՝ Լ Դանուբ

Շոգենաւք Լոնտոնէն կանոնաւորապէս կը մեկնին Կ. Պոլիս, Օտէսա եւ Դանուբ երթալու համար, եւ օրինաւոր սակագներով վաճառք կը փոխադրեն Եւրոպայէն Արեւելից եւ Սեւ ծովու բոլոր նաւահանգիստները։

Էֆէնտի շոգենաւը, նաւապետ Ռէվիլի, եկաւ Լոնտոնէն եւ Մալտայէն. բեռ կը պարպէ եւ վաղը Դանուբ պիտի երթայ։

Թ՝ուսքանի շոգենաւը, նաւ. կապ. Լոնտոնէն մեկնեցաւ ամսոյս 7ին Մալտա, Պիրէոն Զմիւռնիա եւ Կ. Պոլիս գալու համար ուր կ'սպասուի դէպ ի 24 ներկայ ամսոյս եւ բեռը պարպելէ յետոյ Օտէսա պիտի երթայ։

Լոնտոնի մէջ այժմ բեռ կ'առնուն։

Սանդոմինկոյ շոգենաւը, նաւապետ Ուոլքըր, Կ. Պոլիս գալու եւ Դանուբ երթալու համար։

Ռոմ շոգենաւը, նաւ. Կորլի, Կ. Պոլիս եւ Դանուբ երթալու համար։

Աւելի մանրամասնութիւններ եւ գնոց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար դիմել առ

ՄՈՐԳԷՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

կամ առ ՈՒԷՍԴՔՕԴ ԵՒ ԼՈՐԱՆՍ
9, Ֆէնչըրչ Սթր. Լոնտոն։

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ՝կանոնաւորապէս կը բռնէն Լիվրբուլ Լ Ալբ՝ուլ՝ան Նաւահանգիստ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2,500	Ֆավորիան	3,700
Ալեքսանդրա	2,500	Ֆլորիդան	3,700
Անթուանէթան	2,500	Ֆլորիան	3,700
Անթոնեան	2,500	Իսպէրիան	5,500
Ալբանիան	3,700	Իսլանդիան	5,500
Գլավկիան	6,000	Իսպէրիան	5,500
Գուլիարիան	6,000	Լիսպոնա	2,200
Քասպիանիան	800	Լիսպոնիան	2,500
Սայրենեան	2,000	Լիսպոն	800
Տորոնտ	700	Օքսֆորդ	700
Էճիպտոս	3,700	Բէրլին	3,800
Ֆոպան	3,700	Վալենսիան	6,800
Ֆոլիրիան	3,700	Վալիրիան	6,800

Շաբաթական շոգենաւերու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվրբուլի եւ Պոսքրնի միջեւ, եւ ստորագրեալս հոգուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
թիւ 34, 35, 36, Էֆէնտի Միսէթի խան, Ղալաթիա

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվրբուլ
Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալտար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վասման եւ ընկ.
Մալտա, Ա. Քամպիսըի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրդատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ՝ ամբոք տանի մ՝անգամ կը բռնէն Լիվրբուլ Լ Մէյնբրի՝ուն՝ ֆէջ։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոն.
Օրանիա	7,000	Մ՝ուլ	3,000
Ադրիա	3,000	Մորտոն	2,500
Ալիքէ	3,000	Նոր	2,500
Պոդնա	4,600	Բոլենա	5,000
Պոթանիա	3,800	Բոբիա	3,200
Պուլեա	2,500	Բոլիա	3,000
Պրէմիէ Քոան	1,200	Սէրվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սէրիա	4,600
Քոպալոնիա	4,700	Սուրատ	3,000
Շերդոսքի	2,000	Սամարիա	3,000
Տիմորա	2,500	Սիրոն	3,000
Կուլնա	4,000	Թորիա	3,000
Քեսար	2,500	Թրինիդատ	2,500
Մարիան	3,000		

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվրբուլ
Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալտար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վասման եւ ընկ.
Մալտա, Ա. Քամպիսըի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրդատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլ, Մէյնբրիկուն Լ Օրիանտ ֆէջ կանոնաւորապէս բռնող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	
Աբերդա	2,500	Ռոբերս
Աբերդիք	2,500	Քրուիքշանք
Լատանիա	2,500	Ուիլքս
Մասեդոնիա	3,500	Մարշ
Բասելիա	2,800	Թոմբրիճ

Այա Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 11/23ին Օտէսայէն պիտի վերադառնայ։

Այս շոգենաւք կին քամբրոդներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մ՝ուրիլիայ Լ Բ՝ուրէյ ֆէջ կանոնաւորապէս բռնող

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տասն եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ո՝ղղէն Լ արէ Լ՝ուղ՝ուրուրդ

Տրապզոն, Պաթում եւ Բոռի պիտի երթայ Լ՝ Մէյնբրէյ շոգենաւն, որ սեպտ. 12ին Մարսիլիայէն եւ սեպտ. 19ին Կ. Պոլիսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ՝Ալբէնի։

Նաւաղէքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԼՈՐԱՆ ԲՐԸՊՈՒԼ
Մարմանէ փողոց, թիւ 141

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվրբուլ Լ Մէյնբրիկուն ֆէջ բռնող շոգենաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոպոս	4,200	Ուլբրիա	3,000
Ֆորս	4,000	Նէրէիս	3,000
Օսմանլի	4,000	Բերա	3,000
Սեսոստրիս	3,250	Իլի	2,600
Թեմզ	3,250	Աղլանտիկ	1,700
Մակրոլ	3,250	Լոդիս	800
Ներ	3,250	Օլինդա	800
Մորեսիա	3,250	Սեսիլ	750

Օրէրիս շոգենաւն, նաւապետ Բոլ, Լիվերբուլէն եկաւ ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանապարհներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.
Գործակալք

Մէյանալիզ սօգադ, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ,
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ.
Գործակալներ

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ ընկ.
Պէրութ	Ճ. Բաթթարաքի
Կ. Պոլիս	Ճ. Վ. Ուիթոլ եւ ընկ.
Դարդանէլ	Ֆրանք Քալվէրթ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոս եւ ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ ընկ.
Իզմէնտիրուն	Լէվի, Ֆրանք եւ ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Ք. Ուիթոլ եւ ընկ.
Շիրա	Ն. Ք. Բէգրոբուլոյ

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻ ՉԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդունութիւնն հաստատեալ է 25 էն աւելի տարիներու փորձով հետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքաբորբ, հազ, խոյլ, աւշայրն գեղձերու ուռայցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրբուն, սպիտակ դաստան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաբաստ կը խմուի։

Օգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբրեւ թէ անոնց-մէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշբանի չեն ճաւայեր բայց միայն ստամոքսը ընդունայն զզուեցնելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ։

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Պահանջել Հօկի անունը և Բարիզի բժշկական Ճեմարանին քիմիական գործոց գլուխ Պ. Լ. ըսուէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շիշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տեղւոյ Սուտայի եւայլ Պուսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

Hogg

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ Հօկի մորթի ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթինեռուն վրայ Գաղղիոյ կառաւարութեան կնիքն պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն դրչաբանի նշանը։

ընդուէ։

Աշխարհի զարմանալիքը։
Համաշխարհային Մազի Նորոգիչը։

ՏԻԿԻՆ Ա. Ե. ԸԼԼԷՆԻ

Իրաւունք ինքն իսկ գերածայր կատարելութիւն, որով եմն անգամ որ ուզուի կրնայ մազերը իրենց առջի գեղեցկութեանը դարձուիլ, ու իրենց թարմ գոյնին ու փայլին վերածուիլ։ Կընորոգէ մազերուն կենդանութիւնը, ոյժը և աճումը ու։ Ծուտով մեկդի կ'ընէ թեփը։ Ընման նորոգիչ մազերու, և բուրումը մրուն զմայլելի և առատ։ Գլխաւոր մթերանոցը (114 and 116, Southampton Row). Լոնտոն է Սոյնպէս Բարիզ ու Նիու Եօրք։ Կը վաճառուի ամեն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեցի դեղագործներու քով։

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ԾԱՂԿԱՓՈՒՆՔ.
ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆԵԼՈՒ ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԸ
ՄԻՇՏ ԾԱՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Մ՝իակ փորձ մը բաւ է համոզել ամեն Տիկին որ այս ծաղկները կը գերազանցեն ուրիշ որ և է ջուր երեսի փոշի։ Պանի մը վայրկեանի մէջ երեսի, վզի, թեւերու և ձեռքերու քնքուշ փափկութիւն և մարմարիոնի ճերմկութիւն, հանդերձ լիլակի և վարդի անոյշ գունովն ու հոտով։ Մ՝էկդի կ'ընէ թեփը, երեսի ցանը արևայրուքը, և ամեն բրտութիւն և բիծ։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Սոյնպէս Բարիզ ու Նիու Եօրք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգղեցի դեղագործներու քով։

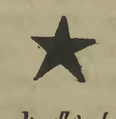

ԿԵԱՆԵՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

Մ՝Ի՝ԼՐՈՅ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Իր մէջը կը բովանդակէ ամեն յատկութիւն որով առատ մազ մը, որ "Ինութեան գեղեցիկ Պսակն" է, կրնայ պահպանուիլ ու նորոգուիլ. Մ՝էլրոյը ներկ չէ։ Մ՝էլրոյ գործածէ, երբ որ մազերու դէմ ճերմակ իյնայ կամ ճերմկին։ Մ՝էլրոյ գործածէ, երբ որ մազերդ սկսին թափիլ և կամ երբ որ թեփոտին։ Կը վաճառուի երկու չափ շիշով, ամեն գեղագործներու քով և անոյշ իւղագործներու։ Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114, Southampton Row). Սոյնպէս Բարիզ ու Նիու Եօրք։

☞ Տիկին Ա. Ե. Ըլլէնի "Համաշխարհային Մազի Նորոգիչը" "Հարանեկան Ծաղկափունջը" և "Մ՝էլրոյ՝ Մազերու Նորոգիչը" կը վաճառուին։

Կ. Պոլիս Ս. Բանդիւք եղբարց քով՝ Ֆարմասի Պրիթանիք Բերա Մդթ փողոց և Լամբնտ Քարիւէնայի քով, Անգլիական մթերանոց, Եիւքսէ Գալաթրրմ Ղալաթիա։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 7 սեպտ.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Օսմ. ոսկին 100 գրուշի հաշուով)

Լոնտրա 5 ամիս, գրշ. 110, առ Անգլ. լիր.
Փարիզ 5 » Ֆր. 23 առ Օսմ. լիր.

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Օսմ. Քոնս. գոյուեցաւ (գ. կ.)	11,34
բացուեցաւ	11,34
կէս օրին	11,34
Եգիպտ. միացեալ բաց. ոսկի (գ. կ.)	79,10
Անգլ. լիր	
Սօսկէթէ ժէնէրալ 6	4,22
» Օթ՝օման	7,35
Կ. Պոլսոյ Պանքան	8,
Քրէտի ժէնէրալ 6 % Օսմ. լիր	7,35
Փոխ. 1863 (Մուլ՝ --՝) 6 % Ֆր.	65
» 1865 » %	64
» 1869 (Բինար) 6 %	63,
» 1872 (Պոն տիւ թրէզոր)	20,
» 1873 (Բինար) 6 %	51
Բուսէլիի երկաթուղի	52,25
Լաւրիում (գ. կ.)	150
Թրամուայ Օսմ. լիր	335
Թղթադրամ »	1200
Էվալէսիզ	30
Բէքոր —	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 գրշէն) Ղրշ.

Անգղիական ոսկի	110 11
Գաղղիական »	87 34
Բոլ	90 8
Գրիմից	51 20
Գառպօն թուզթ (գաբիք)	918
» արծաթ (նոր)	90 6
Մէճիտիէի տարբերութիւն	107 37
Վեցնոց	103 20
Հինգնոց	103 30
Մէթալիք	100 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 18 սեպտ.

Անգղ. Քոնս.	101
Օսմ. »	10 1/8
Փոխ. 1865	13 1/8
» 1869	11 1/4
» 1871	73 1/8
» 1872	19
» 1873	10 1/4
» 1877	86 1/4
Պանք Օթ՝օման	19 3/4
Ռուս. փոխ. 73ի	86 5/8
Եգիպտ. միացեալ	71 1/2
» արտօնաւոր	94 3/4
Տայրա Սանիէ	70 1/2
Փոխ. Ռօշիլտ	92 1/4
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	25, 512

Փարիզ 18 սեպտ.

Գաղղ. Քոնս. 4 1/2 0/0	108,67 1/2
» » 3 0/0	79,37 1/2
Օսմ. Քոնս.	10,62 1/2
Փոխ. 1865 Ֆր.	64
» 1869	56
» 1873	51
Օսմ. Երկաթուղի	51,
Պանք Օթ՝օման (գ. կ.)	751,25
Քրէտի Լիոնէ (գ. կ.)	575,75
Ռուս. փոխ. 5 առ 0/0 (1877)	94
» » Արեւելեան	—
Իտալ. Քոնս.	91.45
Եգիպտ. միացեալ	362, 50 1/2
Փոխնկագիր Լոնտրայի վրայ	25,31

Վիէննա 18 սեպտ.

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	120,15
Բուսէլիի երկաթուղի	24,20

ԿԷՍ ՕՐ 5,52